

Informační materiály

Špatné zacházení se seniory

V poslední době se setkáváme v odborné literatuře i v médiích stále častěji s otázkou špatného zacházení s dětmi. Vznikla centra, linka bezpečí, kde jsou dostupné informace. Málo se hovoří o tom, že fenomén špatného zacházení se netýká jenom dětí. Opačný pól života je také obdobím citlivým, kdy člověk bývá častěji závislý na pomoci a lásce ostatních.

Jedná se do značné míry o zrcadlový obraz. Dítě si nechce přiznat, že rodiče (zejména matka) mu ubližují. Obdobně je tomu u starého člověka – fakt, že se k němu jeho děti nechovají tak, jak by měly, je jedním z největších debaklů jeho života. Je to selhání jeho snažení, cílů, výchovy. Před ostatními se to často snaží utajit. To je však jen pohled jednostranný: péče o blízkého bývá někdy tak náročná, že je jen obtížné udržet příznivé klima v rodině. Také někteří senioři vyvolávají svými postoji negativní reakce okolí.

V literatuře se popisuje několik forem špatného zacházení se starými lidmi: Mezi nejzávažnější a nejčastější formy patří:

Fyzické ubližování

Měli bychom na ně pomyslet při nevysvětlených pádech a poraněních, ranách na kůži, odřeninách a popáleninách. Znamky starých a nových poranění najednou by nám měly signalizovat, že je cosi v nepořádku. To jsou extrémní případy, ale do této skupiny patří také například úmyslně chybné či nedbalé podávání léků.

Psychologické ubližování

Opakované slovní výpady a agrese, vyhrožování ale také ignorování, zesměšňování či podceňování, vyloučení z rodinného života. Jaké jsou známky tohoto jevu: starý člověk je jakoby stažený do sebe, úzkostlivý a depresivní. Mnohdy by nás mělo vést k obezřetnosti již to, že se k němu nemůžeme dostat, že si to rodina nepřeje a brání nám v rozhovoru s ním, zejména o samotě.

Ekonomické zneužívání

Nejrůznější způsoby okrádání o majetek či peníze. I zde bychom si měli všimnout situací, kdy již krátce po příjmu důchodu nemá starý člověk prostředky, zejména je-li to opakované. Na cenných předmětech své domácnosti staří lidé většinou lpí. Je jistě pozoruhodné, jestliže tyto předměty ubývají.

Sexuální zneužívání

Není bohužel také výjimkou. Postihuje prakticky výhradně ženy. Opakované záněty rodidel a poranění v této oblasti by měly být upozorněním.

Zanedbávání

Nejbanálnější a častá forma špatného zacházení. Může začínat jen nedostatkem pozornosti, nekomunikováním až po odpírání základních hygienických potřeb, dostatečné potravy a léků.

Na problematiku špatného zacházení se starými lidmi často odborníci při své práci nepomýšlejí – to se týká jednak zdravotníků, jednak pracovníků sociálního resortu i pracovníků státní správy. Domníváme se, že často řeší různé problémy seniorů, v jejichž pozadí se problém špatného zacházení skrývá, aniž by na něj pomysleli. Proto jsme přesvědčeni, že již skutečnost, že o tomto problému budou poučeni a budou jej mít ve své každodenní praxi na zřeteli, bude užitečná.

Další neopominutelnou skutečností je určitá tabuizace tohoto problému, určitý ostych o něm hovořit ze strany postižených a rodin, neumění o něm komunikovat ze strany profesionálů.

Tento informační materiál byl vydán za laskavé podpory Ministerstva zdravotnictví ČR GEMA 2002.

PDF dokument vytvořen 10-03-2004